

INFOMAT

November 2010

Kjære leser!

En kort leder denne gangen siden vi måtte sette av plass til et innbydende bilde fra Rondane. Det gjelder selvfølgelig annonsering av "Ski og Matematikk", en årlig begivenhet i Foreningen.

NRK satser litt på matematikkformidling om dagen. Det populære vitenskapelige magasinet "Verdt å vite" skal lage 10 programmer om matematikk/matematikkhistorie og har bedt sine lyttere om hjelp. Vi kan stemme på vår favoritt og de ti som får flest stemmer blir tilgodesett med hvert sitt program. Detaljer og presentasjon av kandidatene finnes på NRK sine websider.

hilsen Arne B.

SKI OG MATEMATIKK 2011

Norsk Matematisk Forening har et fast årlig arrangement, "Ski og Matematikk". Konferansen foregår første helg i januar, på Rondablikk Høyfjellshotell. Her kombineres det faglige med det sosiale og med skiturer i flott høyfjellsterreng. I 2011 er datoene 6.-9. januar og fristen for påmelding er satt til

1. desember 2010

Programmet er i skrivende stund ikke klarlagt, men det vil etter hvert bli offentliggjort på arrangementets hjemmeside, <http://matematikkforeningen.no/ski2011/>

Prisen er rundt 2 600 kroner for hele langhelgen, inkludert alle måltider. Skiturene foregår mellom frokost og lunsj. Hotellet tilbyr trådløs oppkopling mot bredbånd. Hotellet har svømmebasseng og badstu (og bar). Hver kveld spiller et band opp til dans.

Foreningen håper så mange som mulig tar turen til Rondane, og for mer informasjon, eller for å melde deg på, send mail til ski@matematikkforeningen.no.

INFOMAT kommer ut med 11 nummer i året og gis ut av Norsk Matematisk Forening. Deadline for neste utgave er alltid den 10. i neste måned. Stoff til INFOMAT sendes til

infomat at math.ntnu.no

Foreningen har hjemmeside <http://www.matematikkforeningen.no/INFOMAT>

Ansvarlig redaktør er Arne B. Sletsjøe, Universitetet i Oslo.

ARRANGEMENTER

Matematisk kalender

2010:

Desember:

2.-3. Nasjonalt topologisymposium, Fredrikstad

2011:

Januar:

6.-9. Ski og matematikk, Rondablikk

10.-14. Algebraic geometry in the sciences, Oslo

2012:

August:

2.-7. 6ECM, Krakow, Polen

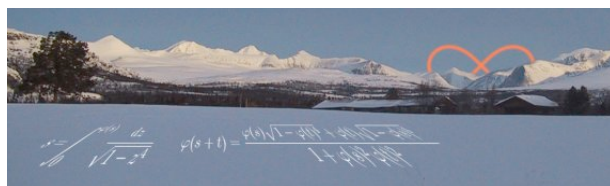

NASJONALT TOPOLOGI-SYMPIOSIUM

Fredrikstad, 2.-3. desember 2010

Som en del av Forskningsrådets prosjekt "Topologi" vil det bli arrangert et symposium i Fredrikstad 2.-3. desember 2010.

<http://www.ir.hiof.no/~tak/topsym.htm>

SKI OG MATEMATIKK, Rondablikk, 6.-9. januar 2011

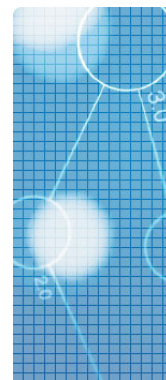
Norsk Matematisk Forening vil fortsette tradisjonen med å møtes til interessante foredrag om matematiske emner over et vidt spekter, beregnet for en divers forsamling, kombinert med skigåing i et flott fjellterreng.

Ankomst til lunsj torsdag 6. januar, og avreise etter frokost søndag 9. januar, 2010. Se forøvrig <http://matematikkforeningen.no/ski2011/>

ALGEBRAIC GEOMETRY IN THE SCIENCES,

Oslo, 10.-14. januar 2011

Vårsemesteret 2011 går programmet "Algebraic Geometry with a view towards applications" (<http://www.math.kth.se/~dirocco/ML2011/ML.html>) ved Institut Mittag-Leffler. I den anledning blir det holdt en satelittkonferanse ved CMA i Oslo 10.-14. januar 2011 om problemstillinger innen biologi, kjemi og ingeniørfag av algebraisk eller geometrisk art.

http://www.cma.uio.no/conferences/2011/algebraic_geometry.html

Dersom du har et arrangement som du vil ha annonsert i INFOMAT, så send en melding til redaksjonen, gjerne med en adresse til en nettside.

NYHETER

EMS MEETING COMMITTEE:

Vi gjengir en melding fra "the EMS Meeting Committee":

The Meetings Committee of The EMS seeks:

1. Nominations for EMS Lecturers: An EMS Lecturer, typically appointed once a year, is an honorary post, bestowed on an internationally renowned researcher. An EMS Lecturer is asked to deliver several lectures in various places, where one of the lectures is tied to an international conference in Europe.

2. Nominations for EMS Distinguished Speakers: An EMS Distinguished Speaker is a prestigious appointment, awarded to an internationally renowned researcher. An EMS Distinguished Speaker is asked to deliver a plenary lecture in a large regional or international European conference.

3. Proposals for EMS Weekends: An EMS Weekend is a regional European conference, interdisciplinary and covering several mathematical fields. The Executive Committee of the EMS, via its Meetings Committee, is willing to provide support that would cover the cost of the EMS Lecturers and Distinguished Speakers, and support (partially at times) the organization of the EMS Weekends. Since resources are scarce, only a limited number of events can be supported; alternatively, we shall be able, if so desired, to provide the stamp "endorsed by the EMS", and allow the use of the EMS logo, to worthy meetings.

Proposals should include the name of the intended lecturer or speaker, and enough relevant details about the person, as well as details about the proposed meetings and places that the talks would take place in. Please address your suggestions, as well as any questions you may have, to Zvi Artstein, the Head of the Meetings Committee, via e-address: emsmeetingscommittee@gmail.com. It is preferred, but not obligatory, that suggestions for 2011 (and 2012, if possible) will arrive before December 20, 2010.

THE INTERNATIONAL STEFAN BANACH PRIZE

Vi har fått en henvendelse fra den polske matematikforeningen angående nominasjoner til "The International Stefan Banach Prize". Det ser nå ut til at

Norge er blant landene hvis doktorstudenter kan konkurrerer om prisen:

The Polish Mathematical Society and Ercipol Telecom award annually The International Stefan Banach Prize for a Doctoral Dissertation in the Mathematical Sciences

Eligible candidates must have completed a doctoral dissertation in the field of mathematical sciences, based on which the author obtained a doctoral degree in the years 2008-2010 at an institution located in one of the following countries: Poland, Belarus, Czech Republic, Estonia, Finland, Hungary, Latvia, Lithuania, Norway, Slovakia, Sweden or Ukraine. The submitted dissertation must be originally written in Polish or English, or its results should at least have acceptance status for publication in these languages. Dissertations can be submitted only by their authors or dissertation advisors with author's written consent. Dissertation applications must be submitted by January 31, 2011 to the following address: Polish Mathematical Society, ul. Sniadeckich 8, PL-00-956 Warszawa, Poland. A submission should include

-a paper copy of the doctoral dissertation and an electronic copy (pdf format)

-a paper version (copy or printout) and pdf-files of papers presenting dissertation results already published or approved for publication (together with approval confirmation)

-a recommendation letter from the doctoral dissertation advisor

-an application form (available at www.banach-prize.org)

The jury will announce the name of the Winner and the full list of nominees no later than May 31, 2011. The jury is authorized to split the prize between the Winner and other nominees. The Prize will be officially presented during the Israeli - Polish Mathematical Meeting, to be held in Lodz, September 11-15, 2011.

Hvis det fins aktuelle kandidater ved ditt institutt er det fint om de får beskjed.

mvh Brynjulf Owren

Leder av Norsk matematisk forening

NYHETER

NORGES YNGSTE MATEMATIKKPROFESSOR GJENNOM TIDENE

Jan Martin Nordbotten, UiB, har fått offisielt opprykk til professor i en alder av 28 år.

På tidspunktet

for søknaden om opprykk var han kun 27 år og åtte måneder. Nordbotten fortsetter med dette sin kometkarriere ved instituttet hvor han har vært ansatt som førsteamanuensis siden 2006. Han fullførte bachelorgraden sin i 2001, mastergraden i 2002 og ble den yngste i Norge til å fullføre doktorgraden noensinne som 22-åring i 2004. Les også lengre intervju med Nordbotten nettutgaven av BT: <http://www.bt.no/nyheter/lokalt/Her-er-Norges-yngste-professor-1192739.html> og sak i På Høyden http://nyheter.uib.no/?modus=vis_nyhet&id=47570

FORELESERPRISEN VED MN-FAK I BERGEN TIL ANDREAS LEOPOLD KNUTSEN

”Knudsen skapte en interesse for faget blant så godt som samtlige studenter, og foreleste med glød og pedagogiske evner jeg sjelden har opplevd. Han gjorde en stor innsats utover det som er vanlig, med å opprette ekstra forelesninger, vedlikeholde en veldig god hjemmeside for kurset, kom sigende ut fra kontoret sitt på orakeltjenesten langt etter at arbeidsdagen var over med kaffekopp og gode tips, og han oppsøkte aktivt studenter som satt rundt omkring på kollokviegrupper for å inspirere og motivere”

Prisen er på 30.000,- og ble overrakt 19. oktober.

INSTITUT MITTAG-LEFFLER: POSTDOCTORAL FELLOWSHIP GRANTS FOR 2011/2012

Institut Mittag-Leffler announces a number of grants for the academic year 2011/2012. The scientific areas for the year's two programs are:

Complex Analysis and Integrable Systems, fall 2011, 1 September - 15 December

Geometric and Analytic Aspects of Group Theory, spring 2012, 16 January - 30 May

In order to be considered for a grant you must fulfill the following conditions:

-your research interest must fall within the area of the program you apply for

-you must be either an advanced graduate student or a recent PhD (degree obtained 5 years ago or later)

The grants consist of:

-accommodation and office space free of charge.

-a monthly stipend

-travel expenses to and from Stockholm

Preference will be given to applications for longer stays, preferably for a semester.

See: <http://www.mittag-leffler.se/programs/1112/grants.ph>

for further instructions of how to apply.

Your application should arrive no later than January 12, 2011. Decisions on awards will be made by the end of January, 2011.

Inquiries may be directed to the Institute director, Prof. Anders Björner bjorner@mittag-leffler.se or, for practical matters, to Visitor Programme Administrator Marie-Louise Koskull koskull@mittag-leffler.se

NYHETER

NEDLEGGELSE AV ERWIN SCHRÖDINGER INSTITUTTET I WIEN

Vi er blitt oppfordret av EMS-presidenten om å be våre medlemmer om å protestere mot nedleggelsen (i praksis) av Erwin Schrödinger instituttet i Wien, se vedlagte brev:

*mvh Brynjulf Owren
Leder av Norsk Matematisk Forening*

Dear Colleagues,

Today I have received a letter from the Erwin Schrödinger Institute saying that Dr. Beatrix Karl, Federal Minister of Science and Research in Austria has informed the Institute that its funding by the Austrian Ministry of Science will be terminated with effect from January 1, 2011.

It is a scandal. The Erwin Schrödinger International Institute for Mathematical Physics is one of the most important Mathematical centres in the world. The only possibility to stop this nonsense is to protest.

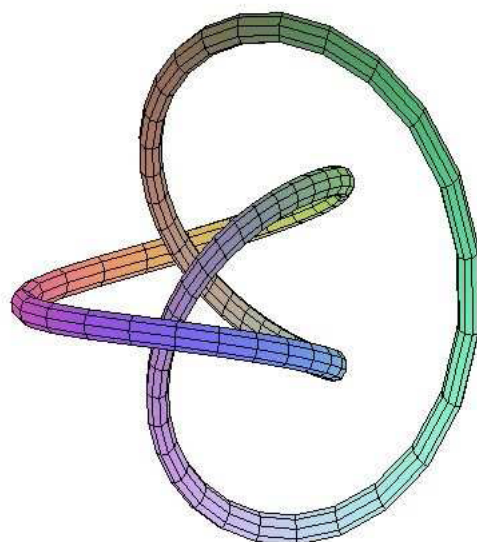
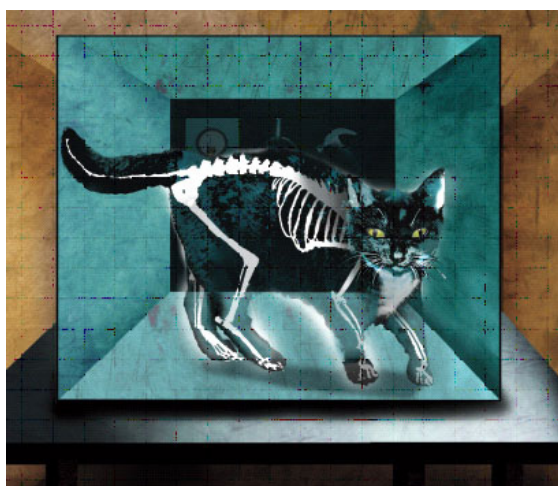
So I suggest that you write a protest letter on behalf of your society/institution to Dr. Beatrix Karl beatrix.karl@bmwf.gv.at

Please do it as soon as possible.

It would be also useful to encourage the individual members of your Society to do the same. More letters we send in support of the ESI, better it is.

*With best wishes,
Ari Laptev
EMS President*

ESI

EN REELL KURVE UTEN TRETANGENTPLAN

Under Nasjonalt Algebramøte i Bergen denne måneden ble INFOMATs redaktør meget fascinert av en reell kurve beskrevet i Kristian Ranestads foredrag. Kurven er gitt ved

$$1/(2-\sin(2x)) [\cos(3x), \sin(3x), \cos(2x)]$$

Kurven er spesiell i den forstand at den ikke har noen tretangentplan. Det betyr at det ikke finnes noen tripler av punkter på kurven slik at planet de tre punktene utspenner ligger i den konvekse innhyllingen til kurven. Mao, dersom man bygger en modell av denne kurven og legger den fra seg på et plant underlag, vil det aldri være mer enn to punkter som berører planet samtidig.

NYHETER

MATEMATIKKSATSING I “VERDT Å VITE” (NRK P2)

(Hentet fra NRK sine nettsider;

<http://www.nrk.no/vitenskap-og-teknologi/1.7336377>)

Til neste år skal vi i Verdt å vite gi oss i kast med den ubeskjedne oppgave å gi deg matematikkens historie, fortalt gjennom historiene til ti av de mest sentrale matematikerne fra oldtiden til i dag. Hvem disse ti er, er det du som bestemmer.

For å gjøre oppgaven enklere har vi fått et ekspertpanel til å sette opp en liste på 34 verdige kandidater. Dette er ikke et forsøk på å velge ut de 34 viktigste matematikerne gjennom tidene.

Noen av kandidatene er selvsagt valgt ut på grunn av sine revolusjonerende innsikter, noen på grunn av sine ekstraordinære livshistorier, og noen er rett og slett personlige favoritter av panelet.

Alternativene:

Pytagoras (ca. 580-480 f. Kr.)

Euklid (ca 300 f.Kr.)

Arkimedes (282-212 f.Kr.)

Brahmagupta (598-668)

Al Khwarizmi (780-850)

Fibonacci (1170-1250)

Girolamo Cardano (1501-1576)

René Descartes (1596-1650)

Pierre de Fermat (1601-1665)

Blaise Pascal (1623-1662)

Sir Isaac Newton (1642-1727)

Gottfried Wilhelm Leibniz (1646-1716)

Leonhard Euler (1707-1783)

Joseph Louis Lagrange (1736-1813)

Baron Jean Baptiste Joseph Fourier (1768-1830)

Carl Friedrich Gauss (1777-1855)

Baron Augustin-Louis Cauchy (1789-1857)

Niels Henrik Abel (1802-1829)

Evariste Galois (1811-1832)

Georg Friedrich Bernhard Riemann (1826-1866)

Marius Sophus Lie (1842-1899)

Georg Ferdinand Cantor (1845-1918)

Sofia Kovalevskaya (1850-1891)

David Hilbert (1862-1943)

Betsy Stephansen (1872-1961)

Emmy Noether (1882-1935)

Srinivasa Ramanujan (1887-1920)

John von Neumann (1903-1957)

Kurt Gödel (1906-1978)

Allan Turing (1912-1954)

Atle Selberg (1917-2007)

Andrew Wiles (1953-)

Grigori Perelman (1966-)

Terrence Tao (1975-)

Skandale! Hvor er Poisson?

Og slik kan gjerne du også tenke. Stem på den matematikeren som fasinerer deg mest, den du plutselig husker fra mattetimene, den du faktisk mener var den største av dem alle eller den du bare gjerne skulle hørt litt mer om. (Eller kanskje mener naboen har godt av å høre om.)

Og hvis du leser lista og med sjokk og vantro konstaterer at vi har glemt Poisson, Poincaré eller en annen personlig favoritt, så send oss ditt forslag på epost og argumenter heftig i kommentarfeltet for hvorfor alle andre bør gjøre det samme.

Vi gleder oss i hvert fall til å gi oss i kast med å fortelle historiene, gjøre et ærlig forsøk på å dykke ned i matematikken og å finne ut hvordan matematikken har påvirket hele historien vår.

Godt valg!

HVEM VAR BETSY STEPHANSEN?

Mary Ann Elizabeth (Betzy) Stephansen, født 10. mars 1872 i Bergen, tok artium i 1891. Hun dro til Zürich for å studere ved Eidgenössische Polytechnikum (senere ETH), ved avdeling for utdanning av faglærere i matematisk retning.

Elizabeth Stephansen skrev en avhandling om partielle differensialligninger som ble utgitt i «Archiv for Matematik og Naturvidenskap» i 1902. Avhandlingen ble sendt til universitetet i Zürich for vurdering for den filosofiske doktorgraden, og høsten 1902 kunne Stephansen titulere seg dr.philos.

I 1906 ble hun ansatt som assistent i fysikk og matematikk ved Norges Landbrukshøgskole på Ås. Denne stillingen hadde hun i 15 år til hun ble utnevnt i det nye dosenturet i matematikk ved Landbrukshøgskolen.